

Katherine Faulkner

Ostatní matky

*Chcete být jednou z nich.
Ale jen než poznáte, co jsou opravdu zač.*

THRILLER

Ostatní matky

Copyright © 2023 Katherine McIntyre

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Jana Patschová, 2024

Cover © Zhivko P. Petrov, 2024

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2024

ISBN 978-80-277-5003-0 (pdf)

Ostatní matky

Katherine
Faulkner

přeložila Jana Patschová

VENDETA

Emmě a Maddie

TASH

*Policejní stanice v severním Cornwallu,
duben 2019*

Setkáváme se v místnosti bez oken ve městě plném domů s mozaikovou omítkou, na hlavní ulici posetém budovami úřadů a sázkovými kanceláři. Odvezli mě dál od pobřeží; řekla bych, že na nejbližší policejní stanici. Tady není slyšet lámání vln ani volání ptáků. Zpoza vrcholků střech nevykukuje veselý modrý pruh.

V autě cestou sem jsme z toho s Tomem pro Finna udělali hru. Kdo z nás první uvidí moře. Byla jsem to já, ale mlčela jsem, aby vyhrál Finn. Když jsem spatřila tu safírovou stuhu táhnoucí se přes obzor, navzdory všemu mi zaplesalo srdce. Těšila jsem se na dovolenou, na dny strávené na pláži stavěním pevností a hradů. Na Finnovy nožky zanechávající dokonalé otisky v mokrému písku zálivu.

Říkala jsem si, jestli mi dají pouta, ale nedali. Strážníci v autě se ke mně chovali skoro omluvně. Pořád se ptali, jestli mi není zima, jestli nechci otevřít okénko, napít se vody. Zavrtěla jsem hlavou a pokoušela se soustředit na krajinu, kterou jsme míjeli. Snažila jsem se najít nějaký orientační bod, místo, které bych znala, ale nešlo to, a čím víc jsme se vzdalovali od pobřeží, tím míň jsem to tam poznávala.

Zastavili jsme. Otevřeli mi dveře a podali ruku, ale vystoupila jsem sama. Chladná obloha nade mnou, posetá vířící se

mléčnou pěnou hvězd, byla tak nádherná, že mi úplně vyrazila dech. V Londýně hvězdy nikdy nezahledneme. Najednou jsem měla pocit, že teprve *teď* vidím věci takové, jaké doopravdy jsou. A taky že konečně někdo vidí mě.

Teď jsme uvnitř místnosti. Sedíme tu jen já a detektiv Pascoe, mezi námi šedý obdélník stolu bez poskvrnky. Pascoeova kolegyně Williamsová oznámila, že dojde pro čaj. Řekla to, jako by právě *čaj* byl odpovědí na moje problémy. Sklopím pohled a všimnu si, že na manžetě svetru mám tmavou krvavou šmouhu.

Zjistím, že mám slabý hlas, slyším ho jakoby z dálky.

Díváš se, vid'? Musíš se podívat. Podívej se na útesy. Sice spadl, ale třeba je ještě...

V duchu formuluji několik dalších slov, ale moje ústa je nedokážou vyslovit.

Ozve se hlasité zabzučení. Dveře výslechové místnosti se otevrou. Williamsová je zpátky. V jedné ruce drží hrnek pro mě, v druhé pro Pascoea. „Opatrně,“ upozorní nás, když je staví na stůl. „Je to horké.“

Na Williamsové není nic smyslného. Je hubená jako skautík, oblečená do šedého kostýmku a celá úhledná. Její srdcovitá tvář je tak bledá, že je skoro průsvitná. Vlasy má ostříhané nakrátko jako malé dítě. Jako Finn. Při vzpomínce na něj se mi sevře žaludek. Finn.

Pascoe vezme čaj na vědomí kývnutím, odkašle si do sevřené pěsti a položí ruce na stůl.

„Děláme vše, co je v našich silách, abychom ho našli, paní Carpenterová. Můžu vám tak říkat, nebo dáváte přednost ‚Natashe‘?“

„Prosím, říkejte mi ‚Tash‘.“ Chtěla bych mu říct, že jsem jako on. Profesionálka. Jsem manželka, matka. Nepatřím na tuhle stranu stolu.

„Můžeme si promluvit o tom, k čemu došlo dnes večer na útesech, Tash?“

Snažím se soustředit na detaily v místnosti. Počítám polystyrenové stropní kazety, jednu po druhé. Oni nic nevědí. Nebyli tam. Nemůžou nic vědět.

„Šla jsem se projít.“

Oba víme, že to jenom zkouším a Pascoeovi to stačit nebude.

„Trochu pozdě na procházku, nemyslíte? Zvlášť v takový večer.“

Když jsme přišli k vodě, už hřmělo. Vítr strhával ubrousky ze stolků na nábřeží a posílal je tančit po dlážděných uličkách. Rozbouřené moře se proměnilo ve vřící zelenou pěnu. Muž u stánku, který nabízel plavby lodkou, zavrtěl hlavou a vrátil Tomovi peníze. Vzala jsem Finna do náruče a slíbila mu, že se projedeme zítra. To už se asi nestane.

Samozřejmě že ne! spílala jsem si. Samozřejmě že se neprojedeme. Dovolená skončila. Všechno skončilo.

„Chápu správně, že nejste místní?“

Zavrtím hlavou. „Ne. Jsme tu na dovolené.“

„Kde bydlíte? – V něčem pronajatém, nebo tu máte letní dům?“

Zaposlouchám se, jestli v Pascoeově hlase neuslyším náznak nepřátelství. Kdysi jsem sem jezdila na dovolenou s rodinou. Byla jsem rozmazlený teenager ze střední třídy a nechápala jsem, proč lidé žijí v šedivých městech, kterými jsme co nejrychleji projížděli cestou na pobřeží, dokonalé jako z pohlednice. Proč, když někdo žije v Cornwallu, bydlí tady, a ne u moře? Jako by to byla jednoduše otázka volby, nějaký druh výstřednosti místních obyvatel. Teď už pravdu znám. Víím, že jsou za to zodpovědní lidé jako my. Pomalu je dusíme. Ořezáváme ty nejhezčí části jejich města, abychom v nich mohli trávit Velikonoce a dovolené, a zbytek necháváme napospas úpadku. Vrchol sobectví.

Ale jestli ke mně Pascoe nepřátelství cítí, v jeho hlase ho neuslyším. Tvář má kamennou, netečnou. Je to tvář člověka, který vidí svět takový, jaký je, a nějaké hořekování pro něj postrádá

smysl. Skrývá se za ní logická mysl, která se zabývá hmatatelnými věcmi. Vidí vzorce a všímá si, když je někdo naruší. Jako třeba když matka ze střední třídy v noci zabloudí z dovolenkového domu a skončí zkrvavená na okraji útesu, kde někdo křičí a volá policii.

„Jmenuje se to tam Crugmeer House,“ vysvětluju. „Patří to jednomu páru. Přátelům. Spolu s dalšími několika kamarády jsme u nich byli na návštěvě.“ „Přátelé“. Když to slovo vyslovím, na jazyku cítím pachutí, z úst jako by mi zmizely všechny sliny.

„Aha. A znáte ty vaše přátele dlouho?“

Ani ne rok. To nezní jako moc, že? Ale přátelství jsou jiná, když jste matka. Setkáte se s pohledem jiné matky u houpáček, na pískovišti nebo v čekárně u doktora – a je to. Nedostatek spánku, vyčerpání, vtipné chvílky, ale i ty bolestné – emoce jako na horské dráze.

Takhle to bylo. Naše životy se tak podobaly. Věděla jsem, co je rozesměje, co naopak rozpláče, co jim nedá spát. Alespoň jsem si myslela, že to vím.

„Odkud se znáte?“

Otevřu oči a donutím se setkat s Pascoeovým pohledem.

„Potkali jsme se...“ Vyjde ze mě jenom zaskřehotání. Odkašlu si a začnu znovu.

„Seznámili jsme se ve školce.“

Ta malost, nevinnost toho slova způsobí, že se málem nahlas rozesměju.

*London Evening Post,
21. listopadu 2017*

VAROVÁNÍ PŘED PLAVÁNÍM V OTEVŘENÝCH VODÁCH PO SMRTI CHŮVY

Natasha Jamesová

Po úmrtí mladé ženy v místní přírodní rezervaci bylo vydáno varování před nebezpečím plavání v otevřených vodách.

Jednadvacetiletá Sophie Blakeová se ztratila 7. července 2017 večer. Že slečnu Blakeovou pohřešují, nahlásili její zaměstnavatelé, u nichž pracovala jako chůva. Její tělo bylo nalezeno o několik dnů později ve Východní nádrži. Utrpěla velkou řeznou ránu na hlavě.

Patolog, který prováděl pitvu, při vyšetřování uvedl, že je možné, že slečna Blakeová mohla poranění hlavy utrpět, když se potopila do vody.

Zranění – v kombinaci s teplotou vody, která byla chladnější, než je pro toto roční období obvyklé – mohlo způsobit, že slečna Blakeová byla v bezvědomí nebo omráčená a nebyla schopna doplatvat ke břehu. O slečně Blakeové bylo známo, že ráda plave v otevřených vodách. Jak bylo řečeno při vyšetřování, hladina alkoholu v její krvi naznačovala „jistý stupeň intoxikace“.

Koronerka Victoria Carmichaelová uvedla, že nelze s jistotou říci, co se stalo, ale je „pravděpodobné“, že slečna Blakeová požila alkohol, načež se rozhodla jít si zaplavat, a ve vodě se dostala do potíží.

Dodala, že její smrt by měla být varováním pro ostatní v souvislosti s rostoucí oblibou takzvaného plavání v otevřených vodách, které není ve Woodberry Wetlands, přírodní rezervaci o rozloze 11 hektarů rybníků lemovaných rákosím a hrázemi, povoleno.

Rezervace je součástí developerského projektu Woodberry Down, jedné z největších stavebních realizací v Evropě, v jejímž rámci bude postaveno 4600 nových bytů.

Dave Holt, manažer zodpovědný za nádrže v této lokalitě, připustil, že v přírodní rezervaci, která zahrnuje i starou Východní nádrž, se koupání v otevřených vodách stalo populární zábavou.

„Nainstalovali jsme tam cedule, které upozorňují, že to není bezpečné,“ podotkl. „Lidé je ale ignorují.“

Matka slečny Blakeové se nechala slyšet, že její dcera je „nenahraditelná“ a že se z její smrti rodina „nikdy nevzpamatuje“.

Ve zprávě koronerky není uvedena příčina smrti.

TASH

Londýn, září 2018

Pořád ještě se staví nové byty přímo u přehrady. Dva dokončené věžáky se tyčí nad těmi rozestavěnými jako obří věže z lega. Byty se schovávají ve dvou třpytivých tyrkysových kvádrech, bledých a rovných. Ve skleněných balkonech se odráží sluneční svit. Stojím na dřevěném chodníku a z dálky ke mně doléhá křik stavebních dělníků a řinčení kovu o kov. Po staveništi jezdí červené jeřáby a přemísťují kovové trubky, které se ve světle lesknou. Hejno hus, které zřejmě vyrušil hluk stavby, právě vzlétá nad hladinu.

Ještě předtím než se tady našla ta mrtvá dívka, bylo těžké se při procházení těmito místy vyhnout jakémusi svíravému pocitu. Staré sídliště se sociálními byty tu stále stojí, hned za novými věžáky. Nikdo se ho ani nedotkl. Vyretušovali ho ze všech propagačních materiálů, ale když nové věžáky obějdete zezadu, po Seven Sisters Road, staré sídliště se před vámi rozprostře. Velké betonové balkony, vlhké skvrny, které se plíží po stěnách jako shrbená strašidla. Nakonec všechny domy zbourají. Minulý týden s jedním začali. Ještě tam stojí, napůl zbořený, jako kus papíru roztržený napůl, a nad ním se rozprostírá obloha.

Procházím kolem věžáků do přírodní rezervace podél Východní nádrže. Podzim proměnil větve stromů, které ztěžkly plným ovocem, a do jejich zeleně se začíná vkrádat měděná

barva. Za obrubníky chodníků se do bezpečí shlukují brodiví ptáci. Malá kulatá hnízda jsou dávno opuštěná, skořápky jejich vajec smyté deštěm.

Dlouho stojím a dívám se na nádrž. Slunce mizí za mraky. Je tajuplné ticho. Zrcadlovou hladinu rybníku naruší bruslařka obecná. Odraz výškových budov se pohupuje spolu s vlnkami.

Řekla bych, že skutečný důvod, proč se sem vracím, je vina. V den, kdy se vyšetřovala příčina smrti, jsem odvedla beznadějnou práci. Když se procházely důkazy, vyběhla jsem ven po každé, když mi zazvonil telefon. Už když jsem Finna nechávala ve školce, v hloubi duše jsem věděla, že není v pořádku, a ještě než jsem se dostala k soudu, měla jsem tři zmeškané hovory od vychovatelky. Během výslechu prvního svědka volala znovu, a já se musela vytlačit ven. Když jsem za sebou zavírala dveře, ostatní se pošklebovali. Vychovatelka říkala, že Finnovi vyletěla horečka. Budu si pro něj muset přijít. V pozadí jsem slyšela jeho nařikání. Vychovatelka ho tišila. Prosklenými dveřmi jsem viděla, jak mi soudní úředník posunky naznačuje, že bych neměla používat mobil. Na hrudi se mi usadila známá tíha. Když se ohlédnu zpátky, ten den byl nejspíš začátkem mého konce v *Evening Postu*.

Potom jsem si pořád říkala, že mi muselo něco uniknout. Kdybych tak dokázala přijít na to, kde ji našli a odkud měla spadnout. Kde se měla Sophie uhodit do hlavy?

Na protějším břehu se cosi mihne. Když vzhlednu, vidím, že na druhé straně nádrže, tam, kde je přírodní rezervace, stojí žena. Je asi středního věku, možná starší. Na procházku po mokřadech je trochu zvláště oblečená: dlouhý prošíváný kabát, přestože není chladno, špatně padnoucí plisovaná sukně a kožené mokasíny. Vlasy má rozčuchané, ústa sevřená do rovné čárky. V očích má cosi znepokojivého. Mám pocit, jako by se její pohled upíral na mě.

Automaticky zvednu ruku na pozdrav, ale žena nereaguje. Jen se na mě dál dívá, jako by si dávala pozor, aby mě nespustila

z očí. V kapse mi zazvoní telefon. Nadskočím. To bude Tom; chce vědět, jestli budu doma na koupání Finna.

Típnu mu to a mobil schovám zpátky do kapsy. Když vzhlednu, vidím jen samé křoví. Nemůžu přijít na to, kam ta žena šla. Jako by se vypařila.

Scházím z chodníku a vydávám se kolem nádrže. Pod nohama mi křupou oblázky. Zdá se, že dostat se na druhou stranu trvá celou věčnost. A pak když už jsem blíž, zahlédnu mezi stromy pěšinu, které jsem si předtím nevšimla. Tudy musela jít ta žena. Že by to byla cyklostezka? Vypadá to, že vede podél úzkého vodního kanálu, mimo vodní nádrž.

Jdu po pěšině. Rychle se rozbahní. Rostliny a plevel se rozrůstají, po cestě stíní spleť klenba větví. Potok po mé pravici je čistý a mělký, koryto hnědé, plné naplavenin. Pulci startují přes sbírku artefaktů pod hladinou: rozbité jízdní kolo, kelímek od jogurtu, kus trubky a cívku policejní pásky. Na druhé straně se pod tíhou kapradí hrouť plot z pletiva. Skrz očka v něm zahlédnu stavební stroje a buňky u přehrady. Hukot stavby přehlušuje šumění vody.

Klenba houstne a tmavne, přes cestu rostou ostružiníky a petrklíče. Abych mohla jít dál, musím je odstrkovat. Na ceduli připevněné k pletivu stojí: „Nebezpečí. Zákaz vstupu.“ Možná to byl špatný nápad. Přemýšlím, že se vrátím, když před sebou zaslechnu zvuk zurčící vody.

Za zatačkou spatřím kovový most, pod ním mřížoví. Stavídlo vedoucí z nádrže, v zubech zabláčenou láhev s vodou. Nad hlavou se mi ohýbá vrba, jejíž větve míří do stavidla a bledé listy nasakují vodu ze zpěněné tůně za ním. Obklopuje mě hukot vody.

Po ženě není ani stopy. Znovu mě napadne, jestli bych se neměla vrátit. Ale pak si toho všimnu. K protějším sloupům mostu je něco přivázané. Osamělý svazek květin. Okvětní lístky jsou velké a scvrklé jako pomačkané povlaky na polštáře. Jednotlivé stonky jsou svázané dlouhou bílou stuhou, jejíž roztřepený

okraj se snáší do vody. Ale mou pozornost upoutá fotografie, schovaná v celofánovém obalu, aby na ni nepršelo.

Když fotku otočím, nestačím se divit. Zjistím, že na druhé straně se ukrývá můj článek. Někdo ho musel vystříhnout z novin. Tam, kam zatekla voda, jsou písmenka rozmazaná.

„Plavání v otevřených vodách“ – tak to řekla koronerka, proto jsem to musela do článku zahrnout. Ale bylo to tak nejasné. Text se mi psal těžko, všude jsem musela uvádět varování.

Chytila jsem stuhu mezi palec a ukazováček. Takže tady se našlo její tělo? Ne v rákosí u přehrady, jak jsem si myslela, ale u stavidla, v tůni plné odpadků. Představila jsem si, jak jí v uších hučela voda.

Nedávalo to smysl. Jestli si Sophie šla zaplavat, jak se její tělo dostalo sem?

TASH

Když mi o pár dnů později zaklepe na dveře, hned si na ni nevzpomenu. Vidím zkrátka ženu zhruba ve věku mé mámy. Možná o něco starší. Venku jemně mrholí. Prošívaný kabát, který má žena na sobě, je bez kapuce. Déšť jí z kudrlinek vlasů, u kořínků prošedivělých, vytváří kolem spánků svatozář.

„Zdravím.“

Čekám, až mi žena řekne, proč přišla, ale ona na mě chvíli jen tak hledí, jako bych to měla být já, kdo má vysvětlovat.

„Jste Natasha Jamesová?“

„Ano.“

Vlastně se teď oficiálně jmenuju Natasha Carpenterová, ale na svoje nové jméno jsem si nikdy doopravdy nezvykla. Když se narodil Finn, připadalo nám najednou důležité, abychom všichni tři měli stejné příjmení, ale pak jsem zjistila, že to staré nedokážu přestat používat, nebo možná nakonec ani nechci. Takže jsem většinou pořád Jamesová. Na paní Carpenterovou se zatím práší jako na nové šaty ve skřini, ve kterých se pořád necítím pohodlně.

„Skvělé. Doufala jsem, že bychom si mohly promluvit. Můžu dál?“

Zamyslím se, kdo to přede mnou stojí. Žena vypadá, jako by v poslední době procházela těžkým obdobím. Na okamžik mě napadne, jestli náhodou není bezdomovkyně, ale když si ji prohlédnu ještě jednou, rozhodnu se, že je jen zanedbaná. Možná spíš výstřední než chudá.

„Promiňte,“ řeknu a snažím se, aby můj hlas zněl mírně, „my se známe?“

Žena mou otázku ignoruje. „Bude to jen chvilka,“ odvětí. „Přijela jsem z Walthamstow.“ Má napjatou čelist. Ucítím z ní náznak hrozby. Bezděčně sevru rukou zámek.

„Totiž, teď se to tak úplně nehodí...,“ začnu. „Manžel se snaží odpočívat – je lékař, má za sebou několik nočních –, takže se musím sama starat o –“

„Mami!“

Nějakým způsobem z Finnova hlasu vycítím, že stojí na vysoké židli. Možná jsem v něm slyšela zděšení nebo to, že je výš, než by měl být.

„Nezlobte se, ale opravdu musím jít zkontrolovat svého syna.“ Věnuju jí omluvný úsměv a chystám se zavřít dveře.

„Počkejte. Jde o Sophie Blakeovou.“

Moje ruka, kterou držím zámek, znehybní.

„Jak, prosím?“

„Viděla jsem vás,“ řekne skrz škvíru ve dveřích. „Na mokřadech. Víím, že jste napsala ten příběh. Já jsem Jane. Sophiina máma. Chtěla bych s vámi mluvit.“

Dorazím do kuchyně právě včas, abych zvedla Finna z vysoké židle, kde stojí jako potápěč připravený ke skoku. Jane Blakeová rozpačitě postává u lednice a sleduje mě, jak svého syna беру do náruče, stavím ho na zem, otírám mu obličej, domlouvám mu. Když ho odnáším do vedlejšího pokoje a pokládám ho na pohovku, trochu fňuká, ale jakmile sáhnu po dálkovém ovladači, utiší se.

„Můžeš se podívat na jednoho *Binga*.“ Zamávám před ním ovladačem, jako se hrozí prstem. „Ale jen na jednoho, dobře?“

Finnova tvář se rozzáří úsměvem. Světlé vlásky mu padají do očí, jemné jako cukrová vata. Natáhnu se a zastrčím mu hedvábné pramínky za uši.

Když se vrátím do kuchyně, Jane pořád stojí u lednice.

„Posaďte se.“

Pohybem ruky ukážu na jednu z židlí, ale ona si toho nevší-
má. Upírá na mě chladný pohled.

„Vy si mě nepamatujete.“

Jakmile to vysloví, uvědomím si, o koho jde. „Tehdy na mo-
křadech,“ zamumlám.

„Přesně tak.“ Zvedne bradu. „Viděla jsem vás tam už předtím.
Hledala jste místo, kde moje dcera zemřela. Chci s vámi mluvit.
O všech těch – o těch nesmyslech, které jste napsala.“

Pohodí na kuchyňský stůl výtisk mého článku o Sophiině
smrti. Chvilí se ani jedna z nás nepohne.

„Rozumím,“ řeknu opatrně.

Jane se nakonec opatrně posadí na jednu z kuchyňských žid-
lí. Do kolenou ji tlačí noha stolu. Naše kuchyň je tak úzká, že
se nám sem vejde jen jeden půlměsíc kulatého jídelního stolu,
který jsme pořídili v Ikey, když jsme se sem nastěhovali. Druhá
polovina je natrvalo složená u zdi. Přehrabuju se v kredenci ve
snaze najít zápisník a pero. Pak se posadím naproti Jane, která na
stůl rozkládá pomačkaný novinový výtisk a uhlazuje ho rukama.

„Jane, podle zákona jsem tam musela napsat, co zjistil ko-
roner, a sice že Sophiina smrt byla s největší pravděpodobností
nehoda. Že nejspíš –“

„Já vím, co řekl koroner!“ vyštěkne Jane. „Ale tak to nebylo.
Moji dceru někdo zavraždil, Natasho. Někdo ji *zabil*.“

Když se nadechuju, abych jí odpověděla, v místnosti se zno-
vu objeví Finn.

„Mami, *Bing* nefunguje.“ Začne mi poskakovat u nohou. Ko-
lem úst se mu vytvořil kroužek z mléka, bílý jako duch. Z balení
na stole vytáhnu vlhčený ubrousek a otřu ho.

„Nezlobte se, prosím vás,“ omluvím se, když se Finn na pro-
test odvrátí.

Jakmile obrazovka znovu ožije, vrátím se do kuchyně. Jane
se zavrtí na židli. Očima sjede k mým legínám, kde se mi na pra-
vém stehně skví skvrna od Finnovy ovesné kaše.

„Volala jsem do vaší kanceláře.“ Jane dál zírá na skvrnu od lepkavé hmoty. „Řekli mi, že už tam nepracujete.“

„To je pravda,“ odvětim. „Odešla jsem. Poměrně brzy po tom, co skončilo... co skončilo vyšetřování.“ Začnu si utírat kaši z le-
gín. Nehodlám to rozvádět. Opravdu se mi nechce zabředávat do celého toho deprimujícího příběhu.

„Takže vlastně nemáte práci?“

„Ne. Totiž... ano, mám, jsem teď na volné noze.“

„Aha.“ Koutky Janiných úst teď míří dolů.

„Já jsem ráda,“ dodám trochu moc rychle a s nádechem přílišného nadšení. „Znamená to, že můžu psát pro kohokoli.“

Jane je jasné, že si to teď trochu přikrášluju, ale nijak ne-reaguje. Vytáhne z kabelky fotku a položí ji na stůl. Jako by mi tím chtěla nabídnout smír.

Tuhle Sophiiinu fotku jsem ještě neviděla. Vypadá mladší než na jednadvacet. Elfí obličej, nos i tváře poseté pihami od sluníčka.

„Byla moc hezká,“ poznamenám.

„To byla.“

Byla. A teď je mrtvá. Jedna moje část, za kterou se stydím, se od Jane touží odvrátit, protože představuje důkaz strašlivé pravdy. Tohle by se mohlo stát i mně. I moje dítě by mohlo zemřít. Možná to vysvětluje, jak jsem se cítila, když jsem ji uviděla na prahu domu. Proč jsem rukou sevřela zámek. Je tolik zničená, že je to z ní cítit.

„Vy se tedy domníváte, že se Sophie stalo něco jiného.“

„Sophie se něco jiného *stalo*.“ Jane mluví tiše, jako by promlouvala k dítěti. „Někdo ji zabil. Zabil ji a strčil do té vody.“

Vzhlédnu k Jane a na okamžik odložím pero. Z vedlejší místnosti na mě volá Finn. Nevšímám si ho.

„Máte tušení, kdo to mohl udělat, Jane?“

Věnuje mi zlostný pohled.

„Nemyslíte, že kdybych to věděla, tak bych tu nebyla?“ Opře se o opěradlo židle. „Není tohle náhodou vaše práce?“

„Promiňte,“ řeknu, „ale jak to myslíte?“

Jane na mě pohlédne přimhouřenýma očima. „Měla jsem pocit, že jste říkala, že jste pořád ještě novinářka.“

„To ano, ale...“

„No tak vidíte,“ řekne a prstem poklepá na stůl. „Dejte se do vyšetřování. Musíte zjistit, kdo ji zabil.“

SOPHIE

Patnáct měsíců předtím

Když jsem vylezla z vody, na chvíli jsem si sedla na břeh. Touhle dobou se tu obvykle mihl běžec, ale dnes po něm nebylo ani vidu, ani slechu. V posledních dnech jsem na něj neměla štěstí. Byla jsem si jistá, že se dnes objeví, ale asi jsem špatně odhadla čas. Měla jsem plnou hlavu jiných věcí.

Dnes to bylo přesně šest let, co umřel táta. Věděla jsem, že bych měla zavolat mámě, že to dřív nebo později budu muset udělat, ale pokaždé když jsem vzala mobil do ruky, jsem si to nakonec rozmyslela. Nenapadalo mě, co bych řekla.

To *on* mě přivedl k tomuhle druhu plavání. Tehdy se tomu ještě neříkalo „plavání v divoké vodě“, nikdo se tomu moc nevěnoval. Brával mě na tolik míst. „Můžeš plavat kdekoli,“ říkával mi. „Nedovol nikomu, aby ti to zakazoval.“

Ukázal mi, že pod vodou chlad neublíží. Naučil mě, jak s ní splynout, že se nemám bát rákosí ani rostlin, těch svýjejících se tvorů, kteří žijí v bahně. „Občas ucítíš něco na noze nebo si to alespoň budeš myslet, ale nemá cenu po tom pátrat. Tam dole oči nefungují. Je to *jejich* svět, ne náš. Jenom temnota a hluk. Nemůžeš tam zůstat. Dojde ti vzduch, a musíš se vrátit zpátky, na světlo.

Pak se vynoříš na vzduch a je to lepší i horší. Můžeš naplnit plíce. Všechny zvuky najednou slyšíš zřetelně. Letadlo, které ti prolétá nad hlavou. Rákosí, co šustí podél břehu. Vzdálený

hukot provozu. A potom se znovu ponoříš pod vodu a obklopí tě jiný zvuk – zvuk všeho, co je pod hladinou.“

Když jsem pak vystupovala z vody, břehy mi pokaždé připadaly strmé; nohy jsem měla jako z olova. Potom je potřeba se co nejrychleji obléknout, jinak nastane afterdrop efekt. Člověku je najednou příšerná zima, která je děsivější než sama voda, protože je to vnitřní chlad. Nastává třes, člověk může i omdlít. Táta to viděl.

Nejhorší na tom bylo oblékat se s ním. Celou dobu jsme se neohrabaně soukali do oblečení a nevěděli, kam s očima, ale pak přišly na řadu deky a termoska s čajem a najednou jsme tam byli jen my dva a cítili se skvěle. To šťastné ticho, které jsme sdíleli, mi chybělo.

Potom už to nikdy nebylo ono. Mokré konečky vlasů se mi lepily na krk, ruce jsem měla studené a lepkavé. Rákosí se vlnilo podél vody jako hedvábné prostěradlo.

Znovu jsem vytáhla mobil. Zlaté pouzdro se ve světle lesklo.
„Sophie.“

„Ahoj mami, jen jsem si říkala, že zavolám.“

„Aha.“ Chvilí ani jedna z nás nic neříkala. Šoupala jsem teniskou po zemi. Někde tam byl ptáček. Rozhlédla jsem se, ale neviděla jsem ho.

„Těžko uvěřit, že je to už šest let, co?“ prohodila nakonec máma.

Věděla jsem, jak to myslí, ale stejně jsem si občas nedokázala tátu detailně vybavit. Zůstávaly mi jen střípky. Jeho statná záda, hebká a teplá. To, jak voněl po mýdle. Drsná kůže na jeho rukou.

Zase ten ptáček. Tichý, pisklavý hlásek, jako by vábil. Táta by poznal, o jaký druh jde; ponoukal by mě, abych si ho prohlédla. „Tady, Soph. Tady.“

Najednou pták ztichl. Zaposlouchala jsem se do mámina dechu, do lehkého sípání, které vycházelo ze sluchátka a znělo jako hudba.

„Byl by pyšný, kdyby tě teď viděl.“

Tohle všechno jsme si už řekly. Nebylo nic, co by některá z nás mohla dodat.

„A jak se máš? Pořád ještě fotíš?“

„Občas.“

Foták ležel vedle mě na dece. Naposledy jsem tu viděla ledňáčka a na protějším břehu volavku, ale dnes tu nebylo nic, kvůli čemu by se mi chtělo zvednout objektiv k obličejí.

„Viděla jsem fotku té lesní stěny, kterou jsi udělala ve škole. Byla moc hezká.“

„Díky.“ Trvalo mi týdny, než jsem ji dokončila. Každý den jsem chodila brzy a vystřihovala listy nejrůznějších tvarů, ručně ohýbala kousky papíru a vytvářela z něj roztřepené okraje dubového listí. Ukazovala jsem dětem, jak přeložit papírové motýly napůl, aby se obarvila obě křídla. Všechny tvary jsem vystříhla ještě předtím, než školka otevřela, aby vypadaly přesně tak, jak měly. A vyrobila jsem i další věci. Z polystyrenových stropních obkladů teď visí zářivé hvězdy z kartonu a planety poseté flitry. Z hedvábného papíru jsem vyrobila moře, v němž plavou stříbrné ryby z alobalu a zelené chaluhy ze stuh.

„Jsem ráda, že se ti daří.“ Pravda je, že pro mě máma chtěla víc, ať už to znamená cokoli. Nechápala, proč právě *tohle* bylo to, co jsem potřebovala – jednoduchost dnů plných zpívání s dětmi, jejich vlásky, jemné jako peří kachňátka, sladké, buclaté malé ručky. Jejich lásku, kterou nabízely tak snadno, bez komplikací.

„Sophie,“ pokračovala máma, „přijedeš brzy za mnou domů, miláčku?“

Odmlčela se. Nad hlavou mi na prázdné obloze kroužil vtulník.

Pak jsem ho uviděla za stromy. Nejdřív jsem si všimla jeho trička, toho oranžového, které vždycky nosil. Měl na sobě kratašy, v uších sluchátka. Nikdy jsem se k němu nedostala tak blízko, abych slyšela, jakou hudbu poslouchá. Sama pro sebe jsem se usmála. Takže jsem ten čas přece jen trefila správně.

„Já ti ještě zavolám, mami.“ Sotva jsem to stihla doříct, už jsem palcem ťukala na obrazovku, abych ukončila hovor. Tuhle část jsem měla vždycky ráda, chvíle, než si mě všiml.

Když se ocitl na štěrkové cestě vinoucí se podél Východní nádrže, naše pohledy se střetly. Měl narůžovělý obličej, konečky vlasů vlhké, hrudník se mu zvedal a zase klesal, jak se jeho plíce snažily držet tempo se srdcem. Zamával mi a usmál se, tvář upřímnou jako dítě. Úsměv jsem mu oplátila.

Pak zvedl ruku k uchu, jako by se chystal vytáhnout sluchátko. Na okamžik jsem si myslela, že přišla ta chvíle, kdy na mě promluví. Jenomže něco ho přimělo změnit názor, ústa mu zkřivil zamračený výraz. Odvrátil se, zrychlil tempo a trochu zavrtěl hlavou. A pak už jsem viděla jen jeho záda a svaly, které se mu rýsovaly pod kůží lýtek.

TASH

Zaberu stolek v kavárně v parku. Než se nám narodil Finn, chodívali jsme s Tomem na opulentní pozdní snídani do podniku, který se jmenoval „U Ruby“. Byly tam velké stoly z mangovníkového dřeva a prostor osvětlovaly řetězy malých žárovíček, zavěšené u stropu. Teď jsme ale bez peněz a Finn se ve vnitřních kavárnách chová nemožně, takže se skoro každou sobotu plahočíme do Clissold Parku a třese se u těch samých tvrdých kovových venkovních stolků, aby si Finn mohl hrát v trávě.

Na to, že mu jsou teprve dva roky, je na svém odraždle až děsivě rychlý. Tom za ním běhá v tom směšném přikrčeném postoji, který je typický pro úzkostlivé rodiče jedináčků. Vidím na manželovi, jak mu hlavou probíhá seznam všech možných nebezpečí – od psů přes prolézačky až po nízké zídky a elektrické koloběžky. Nikdo vám neřekne, jak velkou část lásky k dítěti tvoří obava z jeho smrti. Strach z ní se neustále mihotá na okraji naší existence jako světýlko, do kterého nemůžeme pohlédnout přímo.

Tom Finna dožene, zvedne ho z kola a posadí ho do vysoké židličky.

„Snídal dost?“

Nikdy není potřeba se ptát, koho má Tom na mysli. Finn je naše společné božstvo, bytost, kolem níž se točí oba naše životy. Rodičovství mi občas připadá, jako bych byla členkou kultu dvou lidí, jehož rituály známe jenom já s Tomem.

„Cereálie a banán.“

„Nanan?“ Finn ke mně zvedne zvědavý pohled. Povzdech-
nu si a sehnu se ke kočárku, kam jsem pro podobné případy
jeden banán schovala.

„Byl to dlouhý týden,“ zívne Tom. „Kéž by se už naučil spát
ve vlastní posteli.“

„Ani mi nemluv.“ Oba se sklesle usmějeme na našeho krás-
ného syna ve vysoké židličce, který si z ničeho nic nedělá a který
se tento týden každý den vzbudil ve čtyři hodiny ráno.

„Vypadáš zničeně, Tash.“

„Tak to díky,“ zaskřehotám. Oloupu banán a podám ho Fin-
novi. „Řekni: ‚Děkuju, mami,‘“ napomenu ho, ale zbytečně, pro-
tože už si ovoce rozmazává po obličejí.

„Promiň,“ zasměje se Tom. „Myslel jsem to tak, že by ses asi
potřebovala trochu vyspat.“

Přikývnu, ale dál to nerozvádím. Protřu si víčka a vzpomenu
si na vějířky vrásek, kterých jsem si včera všimla při pohledu
do zrcadla a které se mi začínají tvořit v koutcích očí. Vypadá
to, že váčků pod nimi se už asi nezbavím.

„Pohnula jsi včera s tou věcí o gentrifikaci?“

„S čím?“

„S tím článkem, co píšeš o mokřadech.“

„Jo s tímhle. Jde to. No, vlastně to není žádná sláva. To víš,
není to jednoduché. Finn je pořád hrozně nešťastný, když ho
ráno vedu do školky. Prostě... se kvůli tomu cítím provinile.
Nemůžu se soustředit.“

Tom se natáhne k Finnovi a jemně mu stiskne buclatou
nožku.

„Tobě se pořád nelíbí ve školce, kámo?“

„Finn ne rád do školky,“ potvrdí náš syn a zakaboní se. Za-
čne se ve vysoké židličce vrtět a mně je jasné, že se zase bude
zkoušet postavit. Stejně už je na tyhle židličky moc velký. Vy-
táhnu ho, abych se s ním pomazlila, jenže se mu zasekne nožka.
Rozkřičí se na protest, dokud ho Tom nevyprostí.

„Ach jo, Finney.“ Tom si prohrábne vlasy a otočí se ke mně. „Neříkala jsi, že si většina dětí za pár dnů zvykne?“ Tom vždycky mluví, jako bych byla na tyhle věci nějaký expert.

„No, tak Finn evidentně ne,“ zamumlám a strčím si jeho hlavičku pod bradu. „Pořád tam každé ráno křičí na celé kolo.“

„Ale vždyť už jsou to *týdny*!“

„Já to vím, Tome!“

Ta školková anabáze je tak frustrující. Nedokážu přijít na to, co dělám špatně. Myslela jsem si, že si to Finn u svatého Marka zamiluje. To místo mi připomínalo místní církevní školku, do níž jsem chodila jako malá. Příjemná školní vůně plastelíny a lepidla, otlučených obrázkových knížek, pudinku a čističe na podlahy. Stěny všech místností zdobily lesy, vyrobené z barevného papíru, namalování motýli, berušky z vystřihovánek a papoušci s křídly ze žlutého hedvábného papíru. Venku stály vyvýšené zeleninové záhony, meteorologická stanice s točícími se větrnými mlýny a srážkoměr.

Všichni říkali, že jsme měli štěstí, když na nás zbylo místo, a že je tam pořád plno. Jenže Finn se dá do pláče hned, jakmile s kočárkem zahnu za roh a on uvidí budovu kostela. Včera jsem mu musela nehtem palce uvolnit rozpálené pěstičky, abych z nich vyprostila prameny vlasů, za které se mě chytil, když jsem ho předávala.

„Ach, Tash, to muselo být vážně hrozné,“ poznamená Tom.

„To bylo.“ Servírka před nás postaví dva talíře se snídaní a smoothie, ale Tom si jídla nevšímá. Natáhne se pod stolem po mé ruce a stiskne ji. Gesto mu opětuju a pokusím se o úsměv, ale pak se odtáhnou, abych Finnovi odhrnula vlásy z očí a seřela mu z tváře kousek banánu.

Tom začne zamyšleně míchat brčkem koktejl. „Neříkala ta paní, která to tam vede... Jak že se jmenovala?“

„Elaine?“

„Neříkala, že by bylo dobré pozvat k nám pár dětí, aby si spolu pohráli a on se trochu otrkal?“

Natáhnou se pro kůrku toustu a snažím se nereagovat na Tomovu narážku, že bych tyto záležitosti měla mít na starosti já. Cítím se nervózní, když na mě tlačí, abych se seznámila s ostatními maminkami, které vodí děti do naší školky. Mám pocit, že už se stačily rozptýlit do malých skupinek, v nichž pak postávají u brány a povídají si, přestože školka otevřela teprve před pár týdny. A když už se mi podaří s někým zavést rozhovor, musím ho pokaždé přerušit a tlumit Finnovy vlny odporu. Obvykle skončíme na podlaze vedle věšáků na kabátky, Finn naříká a já se usmívám a koulím očima, abych všechny ujistila, že to mám pod kontrolou, zatímco ostatní matky procházejí kolem nás a zdvořile odvracejí pohled.

Během prvního týdne jsem potkala jednu maminku, která mi připadala milá. Jmenovala se Christina. Její holčička s jahodově blondátými vlásky na ní taky docela visela a nechtěla se jí do školky, takže nás sblížila společná snaha uklidnit své děti. Když jsem se ale Christiny zeptala, jestli by si k nám nechtěly přijít pohrát, zatvářila se bolestně.

„Nezlob se, jsem právnička a mám toho hrozně moc. Co kdyby ses zeptala Sal? To je moje chůva. Skoro každý den Elizu vyzvedává, a taky další děti.“ Christina ukázala směrem k uštvané vyhlížející ženě ve žmolkovaných legínách, která tlačila obrovský dvojíto kočárek. Cítila jsem se ponížene.

Od té doby jsem si všimla skupiny tří matek, které spolu vždycky odcházely a společně někam mizely. Jestli u bran školky existovala společenská hierarchie, tušila jsem, že tyhle tři stojí na jejím vrcholu. První měla štíhlou, elegantní postavu, nedbale upravené blond vlasy a dívala se stylovým, ale prázdným pohledem bývalé modelky. Druhá, ta s lesklými černými vlasy v culíku, s sebou nosila láhev s vodou a pokaždé vypadala, že si právě jde zaběhat. Třetí byla přirozeně krásná, takový křehký anglický typ, měla kaštanové vlasy a šatník plný úžasných kabátů. Často jsem je sledovala, jak odcházejí, a říkala si: Kam asi mají namířeno? Naposledy jsem dokonce šla kousek

za nimi a doufala, že se mi je podaří dostihnout, abych je mohla alespoň pozdravit. Ale byla jsem příliš pozadu a ony zmizely za mihotajícím se listím kaštanů v Clissold Parku. Zůstal po nich jen zvuk jejich smíchu.

„Máš pravdu,“ řeknu Tomovi. „Finn by určitě byl šťastnější, kdyby tam znal nějaké děti. Příští týden se s tím budu snažit něco udělat. Zkusím se seznámit s ostatními matkami, sehnat mu nějaké malé kamarády.“

Tom se usměje. „Já bych řekl, že to je dobrý plán. Určitě si to všechno sedne.“

„Doufám,“ odvětim. „Už by mělo, že? Tedy jestli se mi má rozběhnout ta práce na volné noze.“

Přesvědčila jsem sama sebe – a Toma –, že když Finna dáme do školky, budu mít spoustu času na práci na zakázkách. Jenomže zatím je to pořád stejná bída. Než se vzpomatuju z traumatu z odevzdání Finna, dojdou domů, najím se, dám si sprchu, poperu se s nepořádkem v bytě a hromadou prádla, jako by byl zase čas jít ho vyzvednout.

Vejce v mé šakšuce se začne srážet. Finn si hřbety rukou promne oči. Pohlédnu dolů na Tomovy nohy. Přestože je zima, má na sobě kraťasy a tenisky. A k snídani si dal jenom smoothie.

„Ty si jdeš zaběhat, Tome?“

Alespoň má dost slušnosti, aby nasadil provinilý výraz.

„Říkal jsem si, že bych mohl. Jenom dokud Finn bude spin-
kat. Je to v pohodě?“

Začnu si drbat kůžičku okolo nehtu. Vím, že Tom taky potřebuje volno, ale já se o naše dítě starám celý týden. V pátek odpoledne už zoufale toužím po přestávce od věčného utírání židličky a mytí talířků od míchaných vajec.

„Jasně, v pohodě.“

„Nebudu dlouho.“

Za chvíli se Tom vypaří a já s Finnem zamírím domů. Než tam dorazíme, začne mrholit a Finnovy dlouhé řasy se pod clonou deště přestanou třepotat, protože začne klimbat.

Přenesu ho do jeho postýlky a napíšu své kamarádce Grace, jestli nemá čas se zastavit. Když neodpovídá, uvědomím si, že asi ještě bude na líbáncích. Viděla jsem fotky, které přidala na instagram. Jak s Benem objevují klikaté uličky mezi barevnými domky a jedí zmrzlinu. Jak stojí na balkonu, opírají se o kovové zábradlí a pozorují azurové moře protkané bílými stezkami, které za sebou zanechaly motorové čluny.

Rozhodnu se tedy využít volný čas ke sprše a umytí vlasů. Čistím si zuby, po špičkách přecházím po koupelnové předložce, která je vždycky nepříjemně vlhká, a odvracím zrak od ušpiněných dlaždiček okolo umyvadla, které by potřebovaly znovu vyspárovat. Jdu se obléknout. V ložnici je, jako ostatně pořád, hrozná zima. Sáhnu do šuplíku s ponožkami a zjistím, že už nemám ani jeden čistý pár. Když šmátrám po těch Tomových, všimnu si kousku papíru zastrčeného mezi kuličkami z ponožek, hned vedle jeho pasu a řidičáku. Je to fotografie Sophie. Jane ji musela nechat na stole.

Proč ji má Tom u sebe v šuplíku?

Znovu se mě zmocní chlad, po celém těle. Popadnu nějaké ponožky, fotku obrátím přední stranou dolů a vrátím ji tam, kde jsem ji našla. Držím ji za okraje; nechci ušmudlat její hezkou tvář. Pak zavřu šuplík, potichu, abych nevzbudila svého spícího syna.

TASH

V polovině pěšiny, která vede ke vchodu do školky, to začne. Finn se zastaví a jeho ruka v té mé náhle ochabne.

„Finn nechce, mami.“

Chtěla jsem přijít včas, abych si mohla popovídat s ostatními maminkami, jak jsem slíbila Tomovi, ale jakmile dorazím, vidím, že máme opravdu zpoždění. Klábosící kroužky se rozprchly a před kostelem je ticho. Tom vypadal, skoro jako by se na mě zlobil, když jsem mu prozradila, co mám dnes v plánu udělat.

„To mi připadá jako promarněné ráno,“ zabručel a utřel z naší půlky stolu šmouhu od ovesné kaše. „Jestli už koroner určil, že to byla nehoda, co víc bys k tomu mohla říct?“

Měl pravdu. Není pravděpodobné, že by se koroner zmýlil – ale nemožné taky ne. Stálo by mě to přinejmenším den práce – nahánět policii a kancelář koronera kvůli jakýmkoli dalším informacím, projít svědky z vyšetřování, prověřit Sophiiny sociální sítě, jestli tam neobjevím nějaké stopy.

„Ta její matka by ale mohla něco vědět, Tome,“ přesvědčovala jsem ho. „Není jasné, kde se kolem nádrže Sophie mohla uhodit do hlavy. A neexistuje žádný nezvratný důkaz, že se utopila. Vezmi si všechny ty podcasty o skutečných zločinech, kde se vracejí k odloženým případům a zjišťují, co se doopravdy stalo. Tohle by mohlo být stejné.“

Tom si odfrkl. „Tady nejsi v Baltimoru.“

„I tak třeba zjistím, že něco přehlédli,“ trvala jsem si na svém. „Policie je pod tlakem, koronerům zmenšili rozpočet...“

Tom povytáhl obočí.

„Co?“

„Jenom si myslím, že bys s tou zarmoucenou matkou měla být opatrná – to je všechno,“ řekl a zvedl ruce. „Bude zranitelná. Možná jí to nemyslí jasně.“

„To já vím. Jen si to ověřuju, nic víc. Nedá se říct, že bych právě sršela jinými nápady.“ Ustrkla jsem si čaje. „Mimochodem, v tvém šuplíku s ponožkami jsem našla fotku Sophie Blakeové.“

„Cože?“ Tom zvedl můj talíř příliš rychle, takže na stůl s rachotem dopadl nůž.

„Fotku Sophie Blakeové,“ zopakovala jsem. „Jane Blakeová ji tuhle nechala na stole, když za mnou přišla. Našla jsem ji u tebe v šuplíku mezi ponožkami.“

Tom se ode mě mezitím odvrátil a začal skládat talíře na kuchyňskou linku.

„Opravdu?“

„Jo. Netušíš, jak se tam mohla dostat?“

Viděla jsem, jak Tom krčí rameny. „To je zvláštní...,“ zamyslel se. „Nemám ponětí. Možná ji tam dal Finn.“

Finn si v poslední době doopravdy zvykl hrabat se mi v papírech do práce – když jsem je nechala ležet v jeho dosahu, nacházela jsem je roztrhané nebo počmárané. Ale představa, že by skutečně vzal fotografii Sophie a schoval ji v šuplíku, mi připadala nepravděpodobná. Říkala jsem si, jestli nemám na Toma ještě trochu zatlačit, ale při pohledu na hodiny jsem zjistila, že už i tak máme zpoždění. Celou cestu do školky jsem na to ale nemohla přestat myslet. Měla jsem v hlavě brouka.

Finn má sevřené rtíky způsobem, který znamená, že se snaží nerozplakat.

„Finn tam nechce.“

„Ale notak, zlatíčko. Pojď, podíváme se, jestli už je venku to policejní auto.“ Zvednu ho do náruče a pokouším se napodobit svěží sebejistotu, kterou jsem v podobných chvílích pozorovala na ostatních matkách. „To bude v pořádku,“ přesvědčuju ho

a mačkám zvonek. „Co kdybychom si potom dali horkou čokoládu, až tě vyzvednu?“

Finnovy oči se rozšíří hrůzou. „Mami, nechod pryč!“

Ve dveřích stojí Elaine, ředitelka školky. Jako obvykle se na ni rozpačitě usměju, zatímco ona zápasí s těžkým zámekem na druhé straně dveří.

„Ahoj Finne,“ usměje se. Finn se mi pevně přitiskne k hrudi.

„Nezlobte se,“ omlouvám se, „je trochu...“

Elaine už je na tohle zvyklá. Přiblíží svou tvář k Finnově. „Co kdybychom se podívali po tom policejním autě?“

„To už jsem zkoušela.“ Pokusím se zasmát, ale vyjde ze mě jen přidušené zakašlání. Finn se ke mně schoulí ještě blíž. Jeho tvářičku, jemnou jako plastelínu, mám přitisknutou na krku. Když k němu Elaine vztáhne ruce, v pažích ucítím bodání jehliček úzkosti.

Přinutím se k veselému rozloučení a chystám se Elaine Finna předat. Okamžitě se dá do pláče. Zní to jako siréna. Zaryje mi nehtíky do ramen tak bolestivě, že zalapám po dechu.

„Ne, mami! Nechod pryč, mami!“

Ostatní děti vzhlednou od hracích stolků a upřeně Finna pozorují. Ve srovnání s příjemnou útulností našeho neuspořádaného bytu teď školka působí ponuře, bezbarvě a prázdně, jakoby nedomácky. Proč ho k tomu nutím?

„Nechod pryč, mami!“ Tvářičku teď má rudou, zmáčenou slzami a s nudlí u nosu. Elaine k němu pořád natahuje ruce. Zaváhám. Finn byl vždycky tak šťastné dítě. Takhle se nikdy nechová. V takovém stavu bych svoje dítě určitě opouštět neměla. Vždyť mu jsou tepve dva roky.

„Vím, že je to těžké, ale měla byste jít. Doopravdy. Jakmile budete pryč, hned přestane plakat.“

Otočím se, abych se podívala, kdo na mě mluví. Po mém boku stojí drobná žena s kaštanovými vlasy – poslední z trojice okouzlujících matek. Úsměv odhalující dokonalé zuby, růžová rtěnka, neuvěřitelně upnuté džíny a přes ně hnědé kozačky.

„Opravdu?“ zeptám se slabě.

„Rozhodně.“ Její hlas zní jemně, laškovně, jako by patřil moderátorce nočního vysílání z rádia. „Bude v pohodě.“ Natáhne ruku k Finnově tváři a odhrne mu ofinku z vlhkých očí. „Ahoj prcku, já jsem Laura. A jak se jmenuješ ty?“

Pohlédnu z Laury na Finna. Ten se příkrčí ke mně, aby byl co nejdál od ní, a ručkou si mne uslzené oko.

„Ale notak, ty náš malý chudáčku. Tamhleto je můj klučina, Oskar, vidíš ho?“ Laura ukáže na malého zavalitého chlapečka v pruhozaném triku, který v každé ruce svírá plastový bagr. „Oskare,“ řekne nahlas, „tohle je tvůj nový kamarád...“ Podívá se na mě, jedno obočí povytažené.

„Finn,“ doplním.

„Finn,“ zopakuje Laura. Můj syn přestane plakat. Obě děti se na sebe bezvýrazně dívají.

„Musíte jim prostě oznámit, že jsou kamarádi,“ vysvětlí mi Laura hlasitým šepotem a mrkne na mě. „V tomhle věku jsou kluci jednoduchá stvořeníčka.“ Opět začne mluvit svým normálním hlasem. „Notak, Oskare, dej svému kamarádovi Finnovi jeden bagr. Že máš rád bagry, Finne?“

Oskar zaváhá, ale nakonec vybere ten, který se mu líbí míň, a neochotně ho podává Finnovi. Ten ohrne spodní ret a zavrtí hlavou, ale z bagru nespouští pohled.

„Říkala jsem si,“ začnu, „že kdybych třeba zůstala na –“

„Zůstaňte poblíž,“ přeruší mě Laura. „Přes ulici je kavárna. Půjdu s vámi – kafe bych si docela dala. Nashle, Elaine!“

Už se nadechuju, abych protestovala, ale rozmyslím si to. Laura se podívá z Elaine na mě a usměje se, jako by právě všechno vyřešila, a nakonec na Elaine kývne. Než se naděju, Elaine mi z náruče bere skučícího Finna, Laura mi pokládá ruku na záda a odvádí mě ven – a pak už se za námi zavřou těžké protipožární dveře, které mě odříznou od synova nařikání, když ho odnášejí pryč.

TASH

V kavárně nám přinesou dvě cappuccina ve vysokých sklenicích a ke každému malou sušenku v celofánovém obalu.

„Už je vám líp?“ Laura si přehodí kabát přes opěradlo židle naproti mně. Následuje ho zelená pašmína připomínající moře, kterou si stáhne z krku, a osvobodí tak vlasy.

Polknu knedlík v krku. Laura se mi podívá do tváře a zasměje se.

„Bude v pořádku, Tash! Už si přestaňte dělat starosti. To, co potřebujete, je kofein.“

Topení v kavárně jede na plné obrátky a okna jsou úplně zamlžená. Z deštníků a potahů na kočárky, které jsou zavěšené nad radiátorem u okna, stoupá pára. Oknem se dívám na kostel svatého Marka. Krčí se pod kovovou oblohou pokrytou bouřkovými mraky a se stěnami ztmavými deštěm vyhlíží pochmurně a nevesele, skoro až strašidelně. Asfaltové cestičky za hřbitovem u kostela jsou po dešti kluzké. V dálce se jako strážní věže tyčí dva výškové bloky nového sídliště Woodberry. Mám chuť zavolat Elaine a zeptat se, jestli je Finn v pořádku.

Laura se opře o opěradlo židle a zvedne kávu do vzduchu, jako by to byla sklenka šampaňského.

„Na svobodu.“

„Na svobodu.“ Přinutím se jí opětovat úsměv a trochu povolím ramena. „Díky, že jste mě k tomu donutila, Lauro. Málem bych to vzdala.“

„Já to chápu,“ řekne. „Vím, že to zní hrozně, ale musíte ho tam prostě nechat a utéct.“

Samozřejmě že má pravdu. Říkají to všichni. Jsem až moc starostlivá, musím se uvolnit.

„Kolik je Finnovi?“ zeptá se Laura.

„V květnu mu byly dva roky. Takže dva a tři měsíce. A co Oskar?“

„Oskarovi budou dva roky teprve v lednu. Prostě je na svůj věk velký. Je jedním z nejmladších – on, Beau a Lissy se narodili ve stejný měsíc. S jejich maminkami jsme společně chodily na předporodní kurz.“

Přikývnu, přestože netuším, o kterých dětech mluví. Teprve teď začnu Lauru pořádně vnímat. Cítím z ní parfém, má nanesenou řasenku a oblékla si hedvábnou halenku s našasenými rukávy. Halenka má světle perleťovou barvu jako vnitřek mušle. Laura se dívá na velký zlatý ciferník svých hodinek.

„Mrzí mě to, ale nemůžu se moc dlouho zdržet,“ řekne. „Za chvíli mi začíná směna. Vlastně jsem chtěla říct, že myslím, že znám vašeho manžela – z nemocnice, kde pracuju. Jmenuje se Tom, je to tak? Tom Carpenter? Připravuje se na atestaci na urgentním příjmu ve Whittingtonské nemocnici.“

„Ano, to je můj manžel. Vy jste taky doktorka?“

„Jsem. S Tomem pracujeme na stejném oddělení.“ Odmlčí se a nakloní hlavu na stranu. „Tom se o mně nikdy nezmínil?“

„Možná ano – nezlobte se, teď si nevzpomínám.“

Mám pocit, že jsem v Lauřiných očích zahlédla záblesk čehosi, malé světlíčko zloby, ale jakmile si ho všimnu, zmizí. Zvedne svoji kávu. Nehty má zastřižené krátce a do obloučku, nalakované v barvě kalamínového krému. Na zápěstí se jí třpytí tenký zlatý náramek. Myslím, že jsem si představovala, že všechny lékařky, s nimiž Tom pracuje, vypadají jako naše kamarádka Abi – rázné, praktické, s vlasy věčně sčesanými dozadu a s odličenými tvářemi. Nikdy by mě nenapadlo, že Tom pracuje vedle někoho takového.

„Já už tam jsem několik let,“ řekne Laura. „Je to skvělá nemocnice.“

„Takže nemáte před atestací?“

Laura svraští obočí. Poznám, že jsem řekla něco, co jsem neměla.

„Jsem jenom obyčejná lékařka.“ Zavrtí hlavou a znovu vykouzlí úsměv na tváři. „Ucházela jsem se o post školitele, ale... takhle je to nakonec lepší. Mám trochu pravidelnější směny, takže můžu práci líp skloubit s péčí o Oskara. A Tom dnes pracuje?“

„Tento týden má noční.“

„Jejda, to je smůla. No není to noční můra? Máme štěstí, že si Ed může skvěle přizpůsobit pracovní dobu. To *on* většinou vyzvedává Oskara. Už jste se potkali?“

Přikývnu, protože si uvědomím, že vím, který z tatínků musí být Ed – jeden z mála, který vyzvedává pravidelně. Vždycky působí velmi přátelsky. Opakovaně se objevuje s mírným zpožděním, v běžeckém úboru, přes rameno přehozené skládací kolo nebo koloběžku. Pokaždé se s úsměvem omlouvá, že zapomněl Oskarovu čepici, kabát nebo láhev s vodou. Nevěděla jsem, že je to Lauřin manžel, a nějak se mi k sobě nehodí. Ona vypadá tak upraveně, zatímco Ed je docela zanedbaný a moc často se neholí – i když myslím, že je asi celkem atraktivní, takovým tím způsobem, že kdysi nejspíš hrál v kapele.

„Zdá se, že je skvělý táta,“ řeknu popravdě. „Kéž by Tom taky občas vyzvedl Finna.“

Laura se usměje a pak změní výraz v něco jiného, v cosi mezi úsměvem a zachmuřením.

„Stejná nemocnice, bydlíme kousek od sebe, máme stejně staré kluky,“ vyjmenuje. „Je zvláštní, že jsme na sebe ještě nikdy nenarazily, Tash.“

Odkáshu si. „No, my s Tomem bydlíme trošku dál.“

Naše ulice leží sotva kilometr severně odtud, ale připadá mi, jako by od zdejších úhledných širokých ulic, lemovaných stromy a plných kaváren, byla na míle vzdálená, jako z jiného

světa. Všechny domy v naší ulici mají předzahrádky plné plevle a stavební suti. Leží tam hromady cihel, satelitních talířů a rozbitých alarmů. Na hlavní ulici je to samý obchod s telefony, směnárna a stánek s kebabem. Žádné hezké kavárničky jako tahle.

Laura odloží šálek. „A co děláte vy?“

„Jsem novinářka.“

„Vážně? Páni, to musí být zajímavá práce.“ Opře se ve své židli. „Pracujete teď na něčem?“

Zaváhám. „Ani ne, ale pár nápadů mám. Doufám, že se do toho zase dostanu, až si Finn trochu zvykne ve školce.“

Laura mi věnuje soucitný úsměv. „Uvidíte, že se brzy uklidní, Tash. Za pár týdnů se do školky bude těšit, a vy budete mít svůj život zpátky.“ Znovu zkontroluje čas. „Jejda, měla bych jít. Ale co kdybychom ty naše kluky daly dohromady? Finna a Oskara? Vsadím se, že vám Elaine v jednom kuse opakuje, jak důležitá jsou setkání s ostatními dětmi – ale má pravdu. Skutečně to pomáhá.“

Potěšeně k ní vzhlednu.

„Děkuji, Lauro. Vážně se mnou o tom mluvila. Myslím, že by to Finnovi doopravdy pomohlo. Snažila jsem se domluvit s Christinou, ale...“

„Aha, s Christinou. Nechte mě hádat.“ Laura se ušklíbne a pozvedne upravené obočí. „Byla příliš zaneprázdněná svojí veledůležitou prací, než aby vám věnovala čas?“

Zasměju se. „No, říkala, že její chuť by si mohla najít chvíli...“

„Cože? Myslíte Sal? Tak ona vás odkázala na svoji chuť?!“ Laura zavrtí hlavou. „Ach, Christina! To mě mrzí, Tash. Nic si z toho nedělejte. Určitě uspořádáme hrací odpoledne pro Finna a Oskara. Kdy se vám to hodí? Jestli chcete, můžeme přijít k vám.“

Otevřu ústa, abych odpověděla, ale pak je zase zavřu. Představím si Lauru, jak se tísní v naší malé kuchyňce s oprýskanou linkou, rozviklanými skříňkami a rozbitým odsavačem v rohu.

„Ale jestli byste raději přišli vy k nám,“ dodá Laura mírně a letmo na mě pohlédne, „každý pátek odpoledne si u nás hraje pár dětí.“

„Díky, Lauro,“ odvětim vděčně. „To zní skvěle.“

TASH

Stavební buňka Davea Holta je cítit německým ovčákem a navlhkým kobercem. Venku se rozpršelo. Vítr se opírá o buňku, jako by se snažil zjistit, kdo je uvnitř. Dave nám připraví dva hrnky čaje a postaví je na melaminový táč vedle starého stolního počítače.

Dave je ten muž, který objevil Sophiino tělo. Při vyšetřování její smrti figuroval jako svědek, ale vlastně ho ani pořádně nevyslechli. Stále nejsem úplně přesvědčená, že z celé té záležitosti se Sophie Blakeovou může vyjít kloudný článek, ale pro všechny případy bude dobré mít Davea nahraného. Je to ten typ rozhovoru, který dokresluje kolorit – drsný chlapík, co bydlí u nádrže, popisuje, jak narazil na tělo.

„Děkuji, že jste si na mě udělal čas, Dave,“ řeknu a zkontroluju diktafon.

„V pohodě.“ Dave přitiskne sáček čaje ke stěně hrnku. „Je to změna oproti těm lidem z novějších bytů, co si sem choděj stěžovat na kravál ze stavby.“

Uleví se mi, že jsem se o hluku nezmínila sama. Je to příšerné. Zní jako tiché vrčení, neustávající vrčení nahánějící hrůzu.

„Jsou ty nové byty hezké?“

Dave nakrčí nos. „Nic pro mě. Nemám rád okna vysoký od podlahy až po strop. Točí se mi z nich hlava.“

„A co si o nich myslí starousedlíci?“

Dave pokrčí rameny. „Už tu nezbyl nikdo, koho by se člověk mohl zeptat.“

Četla jsem, že téměř všichni původní obyvatelé byli vystěhováni nebo, jak stojí na stránkách developera, dočasně přesídleni. Zbývá jich jen několik. Těch, kteří se nehodlají vzdát. Těch, kteří odmítají odejít.

Cítím, že se mi v kapse rozvibroval mobil. Aniž bych se musela podívat, je mi jasné, že je to zase Jane, která se bude dožadovat nových informací. Přepnu telefon na tichý režim.

Jane si je tak jistá, že Sophie zavraždili. Kdykoli s ní mluvím, její přesvědčení na mě působí. Potíží je v tom, že nemá žádný důkaz ani netuší, kdo a proč mohl chtít Sophie ublížit. Začínám nabývat dojmu, že toho Jane o posledních letech života své dcery moc neví, že si ji Sophie držela od těla. Jane si myslí, že je možné, že Sophie měla přítele nebo se s někým nezávazně stýkala, ale nezdá se, že by věděla, o koho šlo. Nezná Sophiiny přátele.

Dave se ke mně nakloní, aby mi podal oprýskaný hrnek, a zatáhne břicho.

„Takže,“ začne, „vás by zajímala ta holka, co jsem ji našel minulý léto.“ Dave ukáže ven. „Našel jsem ji tamhle u stavidla, obličejem dolů. Hnedka jsem to nahlásil. Poslali sem akorát strážníka, takový děcko. Neměl ani holínky.“ Dave si povzdechne. „Vlezli jsme do vody, obrátili ji a... no, moc hezkej pohled to nebyl.“

„A proč... tedy konkrétně?“

Dave zaváhá. Jeden z jeho dvou německých ovčáků se mu otírá o nohy. Dave k němu natáhne pevnou bledou ruku a pes ji olízne.

„Už jste někdy viděla tělo, co bylo ve vodě?“

Zavrtím hlavou.

„Věřte mi, to nechcete.“ Začne drbat psa za ušima. „Je jí škoda. O tom koupání máme přece vyvěšený cedule. Ne že by si jich lidi nějak zvlášť všímali. Od té doby, co tomu začali říkat ‚přírodní rezervace‘.“ Dave tlustými prsty ve vzduchu naznačí uvozovky a obrátí oči v sloup.

Mdle se usměju. Takže to byla nehoda. Zklamaně pohlédnu na diktafon.

„Já jim říkal, že z toho bude problém,“ pokračuje Dave. „Hlavně tedka, co je to plavání v přírodě tak populární. Neuvědomují si, jak studený to může být, i v létě. Povrchová voda se může zdát klidná, dobrá na koupání. Když lezete do vody tam, kde je to mělký, nezdá se to tak studený. Jenomže pod hladinou se teplota rychle snižuje. Jakmile se dostanete do půlky, octnete se ve vodě, co má jenom pár stupňů. Ani se nenadějete a jste v problémech.“

Dave ještě chvíli pokračuje v tomto duchu. Vypráví mi o nebezpečí řízení vodních cest, což jsou věci, které by pro podcast byly naprosto nepoužitelné. Shlédnu do svého hrnku s čajem. Je měsíčně bledý, sáček v něm pořád plave. V mysli mi vytane Sophiina nafouklá kůže. Představím si, jakou hrůzu asi musela cítit, když nemohla dýchat, když se jí plíce plnily vodou.

„Závěr vyšetřování vás tedy nepřekvapil?“

Dave se na chvíli zarazí, než odpoví. „Co tím myslíte?“

„Totiž, nevšiml jste si něčeho? Já nevím... Nezarazilo vás něco?“

Dave se zamyslí. „No, zabývali se tím policajti, ne? Řekli přece, že to byla nehoda.“

Všimnu si, že se Daveovo chování změnilo. Dívá se na mě neurčitě a mluví pomaleji, jako by víc zvažoval slova.

„Jen mě zajímalo, co si o tom myslíte.“

„No... občas se nám tady u nádrží něco takového přihodí,“ řekne Dave. Zahledí se ven do tmy. „I když, tohle bylo trochu divný.“

„Jak ,divný‘?“

Dave přimhouří oči. U nohou má oba psy, kteří se dožadují jeho pozornosti, tlamy plné slin otevřené dokořán. Dave se zvedne a naláme sušenky do dvou misek. Psi se k nim vrhnou, tlačí se jeden přes druhého a nakonec působí, jako by jeden z nich byl pouhý odraz toho druhého v zrcadle.

„Obvykle,“ říká Dave zády ke mně, „najdeme oblečení dřív než tělo.“

„Oblečení?“

„Pokaždý, co se něco takovýho stalo, jsme našli oblečení. Vždycky leží na hromádce u vody. V devíti z deseti případů takhle zjistíme, že se to stalo zase. Tělo se většinou najde později.“

„Ale Sophiino oblečení jste nenašli?“

Dave zavrtí hlavou.

„Všechno oblečení měla na sobě. To se mi nějak nezdálo. Proč by se chodila koupat oblečená?“

Svraštím obočí a snažím se rozpomenout, jestli o tom při vyšetřování padla zmínka. Jsem si jistá, že ne. To bych si určitě pamatovala.

„A co to poranění hlavy?“

Dave se trochu zavrtí na židli a podívá se do strany.

„Říkali, že se jí to mohlo stát při skoku nebo při potápění,“ nepolevuju. „Jenže mě zkrátka nenapadá, jak by k tomu mohlo dojít.“

Dave zírá dolů na svoje psy.

„Taký jsem se na to díval,“ řekne potichu. „Prošel jsem to celé. Jestli tam bylo něco nebezpečného, chtěl jsem to dát pryč. Ale máte pravdu. Nenašel jsem nic, o co by se mohla praštit do hlavy.“

Na okamžik zavládne ticho. Psi se mezitím usadili u Daveových nohou, mokré čenichy přitisknuté k jeho botám s ocelovými špičkami. Dave se sehne a jednoho z nich podrbe za uchem, jako by se tím chtěl uklidnit.

Zadržím dech a letmo pohlédnu na diktafon, který leží mezi námi, abych se přesvědčila, že je zapnutý. Najednou mám pocit, že ten nápad s podcastem možná nakonec nebyl tak přitažený za vlasy.

„Vyslechla vás policie, Dave?“ zeptám se. „Měl jste pocit, že to vyšetřují?“

„To jo. Chvíli to tak vypadalo. Ale pak řekli, že to byla nehoda. Napadlo mě, že třeba mají nějaký další důkaz. No a když jsem našel ten telefon, řekli mi, že už ho na nic nepotřebují. Že prej s tím policie skončila a teď to má koroner.“

Vzhlédnu k němu. „Promiňte, Dave – říkal jste ‚telefon‘?“

„Jo. Vyržte.“

Dave se zvedne, otevře zásuvku a něco z ní vyloví. „Občas tam bagrujeme,“ řekne. „Tohle jsem našel mezi nákupními vozíky a vším možným. Třeba to s tím nemá nic společného. Jenom jsem si říkal, že časově by to sedět mohlo. A vypadá to jako telefon nějaký holky, ne?“

Podá mi mobil. Držím ho v obou rukou jako trofej.

„Nemusel bejt její, to je jasný. Myslel jsem, že se na něj budou chtít podívat. Ale řekli mi, že prej případ předali koronerovi, takže už ho nebudou potřebovat.“

Otáčím telefon v rukou. Sklo displeje je prasklé, okraje pokryté vrstvou bahna. Když nehtem opatrně poškrábu zadní stranu, špína se odloupne. Pod ní se leskne obal blyštivý jako zlato.

TASH

„Tenhle? Vy chcete, abych opravil *tenhle* mobil?“

Turek za pultem z plexiskla vezme telefon mezi palec a ukazováček a mává jím před svým obličejem.

„Opatrně, prosím vás.“

Zvedne obočí a nafoukne tváře. Přehrabuje se pod pultem ve snaze najít odpovídající nabíječku a telefon zapojí. Nejdřív se nic neděje. Po několika okamžicích se prasklý displej ale rozsvítí – dokonalý čtverec z modrého světla. Zlehka na něj položím prsty a cítím, jak hučí životem. Mám pocit, jako bych se právě stala svědkem zázraku.

„Jo, řekla bych, že jo,“ odvětila Jane, když jsem se jí na telefon ptala. „Myslím, že nějakou dobu měla zlatý pouzdro. Měla zlatou ráda. Proč?“

„Jen si ověřuji pár detailů,“ odpověděla jsem jí a cítila, jak se mi zrychlil tep. Mobil tedy musel patřit Sophie. Prostě *musel*.

Souhlasím, že tomu muži zaplatím sto liber, když dokáže prolomit přístupový kód. Neprozradí mi, jak se mu to podařilo, a když vyjde ze svého obchodu, neptám se ho.

„Tady to máte.“

Mobil mu z ruky téměř vytrhnu a palcem začnu lačně rolovat obrazovku. Projíždím zprávy, whatsapp, fotky. Nic. Nešťastně kontroluju aplikace, ale objevím jen ty základní, které byly součástí telefonu. Všechno je prázdné. Žádné fotky ani videa, žádné poznámky v kalendáři. V adresáři chybí kontakty,

nenajdu ani historii hovorů. Vypadá to, jako by někdo všechny aplikace odstranil.

„Já to nechápu. Nic tam není.“

Muž si založí ruce na prsou. „Řekl jsem, že prolomím přístupový kód,“ hájí se. „Nic jinýho jsem neudělal.“

„Žádných sto liber vám nedám – vy jste ten telefon vymazal!“ Pevně sevřu plexisklový pult, až mi zbělá kůže pod nehty. Muž přimhouří oči. Vidím, že mu tahle zakázka působí víc problémů, než za kolik mu stojí.

„Říkám vám, že jsem to nebyl já.“

„Takže mi chcete tvrdit, že to způsobila voda?“

Podívá se na telefon. „Ne, voda vám tohle neudělá, ale –“

„Tak proč tam nic není?“

„Hele, přísahám na svůj život, kotě: nic, co jsem udělal, by ten mobil nevmazalo. To musel někdo udělat už předtím.“

„Před čím?“

„Než jste ho ztratila v tý řece.“

„V přehradě.“

„To je fuk.“

Odmlčím se.

„Vy si tedy myslíte, že ten mobil někdo vymazal?“

Muž pokrčí rameny. Přinutím se přemýšlet.

„Dokázal byste obsah toho mobilu obnovit?“ zeptám se.
„Tedy pokud ho někdo vymazal.“

Muž hvízdne a dlaní si přejede po pěstěném vousu.

„Možný to je,“ oduší. „Občas se to povede. Známa jednoho chlápka.“ Věnuje mi tvrdý pohled. „Ale nebude to levný.“

„Tash! To jsem ráda, že jsi tady!“ zatrylkuje Laura. „Vítej v blázinci! Vejde se sem váš kočárek?“

Můj je třetí, nebo čtvrtý, který se vtěsna do chodby. Abych ho trochu zmenšila, musím ho naklonit na stranu a upravit madlo. Lauřina předsín je světlá, vkusně zařízená a voní to tam po granátových jablcích. Na odkládacím stolku se skví obrovský

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Ostatní matky***.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.